

19 april 2011

Riksrevisionen är en del av riksdagens kontrollmakt och ska genom oberoende granskning av statlig verksamhet medverka till demokratisk insyn och effektiv förvaltning.

Försvarsmakten – en otydlig resurs för samhället vid kris

Försvarsmakten ska bistå samhället i händelse av kris. Men på kommunal och regional nivå vet man inte vilket stöd man kan förvänta sig. Ett problem är att samverkan mellan Försvarsmakten och samhället i övrigt är otillräcklig.

Riksrevisionen har granskat Försvarsmaktens stöd till det övriga samhället i samband med kriser. Granskningen visar att myndigheten är en viktig resurs vid kriser men att förutsättningarna för att Försvarsmakten ska komma samhället till nytta behöver förbättras.

Riksrevisionens granskning har delvis utgått från två krisscenarier, ett om en allvarlig storm i Västra Götaland och ett om en kraftig skogsbrand i Gävleborg. Av granskningen framgår att Försvarsmakten har resurser som kan vara till stor nytta för samhället, men att det på kommunal och regional nivå behövs ökad kunskap om vilka möjligheter Försvarsmakten har att bistå vid en kris. Otydligheten kan dels innebära att civila aktörer inte räknar med att få hjälp från Försvarsmakten, dels en risk för en övertro på vad Försvarsmakten kan hjälpa till med. Det är varken samhällsekonomiskt effektivt eller bra för svensk krisberedskap.

Regeringen har poängterat att Försvarsmakten är en viktig resurs i krishanteringen och att samverkan mellan civila myndigheter och Försvarsmakten ska stärkas. Samtidigt har regeringen framhållit att Försvarsmakten ska hantera uppgiften inom ramen för befintlig förmåga och befintliga resurser. Styrningen är otydlig och lämnar ett stort utrymme för tolkningar av myndighetens uppdrag.

– Försvarsmakten är en viktig men otydlig resurs i samhällets krisberedskap, och regeringen bör därför förtydliga Försvarsmaktens roll, säger *riksrevisor Jan Landahl*.

Regeringen bör dessutom följa upp Försvarsmaktens arbete med planer och förberedelser för att kunna ge stöd till samhället. Försvarsmakten bör i större utsträckning prioritera samverkan med resten av samhället. Riksrevisionen rekommenderar bland annat att Försvarsmakten tydliggör att förband och hemvärn bör ingå i myndighetens samverkan med det övriga samhället.

Bakgrund: I riksdagens mål för det militära försvaret ingår att skydda samhället och dess funktionalitet i form av stöd till civila myndigheter. Försvarsmakten har förändrats kraftigt de senaste tio till femton åren. Svensk krisberedskap har också förändrats. Riksrevisionens granskning fokuserar på allvarliga kriser.

Rapporttitel: Försvarsmaktens stöd till samhället vid kriser (RiR 2011:15)

Rapporten kan hämtas och beställas på www.riksrevisionen.se

Riksrevisor: Jan Landahl

Projektledare: Johan Ågren, 08-5171 40 53

Pressekreterare: Pernilla Eldblom, 08-5171 42 00